

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ТОВАРОЗНАВСТВО ОВОЧІВ, ПЛОДІВ ТА ВИНОГРАДУ

спеціальність	203 Агроніомія	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Агроніомія	факультет	Агроніомії та захисту рослин
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	Плодоовочівництва та зберігання продукції рослинництва

ВИКЛАДАЧ

Пузік Людмила Михайлівна

Вища освіта – спеціальності: інженер технолог громадського харчування
Науковий ступінь – доктор сільськогосподарських наук 06.01.15 – первинна обробка продуктів рослинництва
Досвід роботи – 32 роки

телефон

0675703792

електронна пошта

ludapusik@gmail.com

дистанційна підтримка

Google Meet,
Zoom, Moodle

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у студентів професійних компетентностей для вирішення основних завдань під час виконання товарознавчої діяльності у різних сферах народного господарства: торгівлі, системі агропромислового комплексу, митниці, у товариствах споживачів, на торгових біржах та ін.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, командна робота
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для аналізу структури асортименту; • визначати вид і сорт плодоовочевих товарів; • володіти різноманітними методами і засобами об'єктивної оцінки якості продукції рослинництва, виявляти найважливіші показники, щодо визначення сорту та рівня якості; • користуватися нормативною документацією щодо асортименту якості товарів, їх упакування та зберігання; • вирішувати практичні завдання, які пов'язані із забезпеченням раціональних умов зберігання, транспортування; • застосовувати комплексну систему управління якістю товарів з метою оптимізації процесу товаропросування та забезпечення високого рівня якості; • ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем; • організовувати результативні і безпечні умови роботи.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин – практичні; 60 – самостійна робота; модульний контроль; підсумковий контроль – залік
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	вільне зарахування

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетенції	<p>СК.01. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).</p> <p>СК.02. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.</p> <p>СК.04. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.</p> <p>СК.05. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва.</p>	Програмні результати навчання	<p>СПРН.01. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.</p> <p>СПРН.02. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.</p> <p>СПРН.03. Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії.</p> <p>СПРН.04. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.</p> <p>СПРН.10. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.</p>
--------------------	--	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1.

№	тема	Практичне заняття	тема	Самостійна робота	тема
Лекція 1.	Товарна якість свіжих плодів і овочів	ПЗ 1	Товарна оцінка якості свіжих фруктів та овочів		<p>Методи пізнання корисності і споживної цінності товарів, закономірностей формування асортименту та вимог до якості, забезпечення ефективного їх виробництва, обігу та споживання.</p> <p>Хімічний склад овочевої продукції. Характеристика основних макро- та мікроелементів харчових продуктів (вуглеводи, азотисті сполуки, жири, вітаміни), їх роль у формуванні якості, харчової цінності та технологічних властивостей продуктів.</p> <p>Чинники середовища, що впливають на зміну споживчих властивостей товарів під час товаропросування. Фізичні, хімічні, мікробіологічні процеси в продукції</p> <p>Асортимент, поняття, види і фактори формування асортименту плодоовочевої продукції. Роль товарознавства у формуванні асортименту товарів. Поняття про сорт товарів, системи визначення сортності товарів.</p> <p>Засоби і форми інформації про товар. Вимоги до інформації про товар, її види. Маркування товарів: методи, види, засоби. Товарні знаки (бренди).</p> <p>Штрихове кодування в Україні, характеристика.</p> <p>Режими зберігання деяких видів овочів та плодів</p> <p>Класифікація продуктів переробки плодів та овочів: плодово-овочеві консерви, плодово-ягідні, заморожені, сушені, солоні, квашені, мочені овочі і плоди.</p> <p>Плодоовочеві консерви: класифікація, асортимент, фактори, що впливають на якість. Оцінка якості консервів. Дефекти.</p> <p>Сушені плоди й овочі. Характеристика, сутність сушіння. Процеси, що відбуваються під час сушіння. Фактори формування якості. Оцінка якості.</p> <p>Ферментовані овочі та плоди: класифікація, основи технології виробництва, асортимент, вимоги до якості, фасування, зберігання, дефекти.</p>
Лекція 2.	Зміни властивостей і товарної якості плодоовочевої продукції, зумовлені хворобами і шкідниками	ПЗ 2	Якість овочів і фруктів згідно з вимогами стандартів		
		ПЗ 3	Пакування, маркування і транспортування овочевої продукції. Види і засоби інформації про товари.		
Модуль 2.					
Лекція 3	Класифікація овочевих культур	ПЗ 4	Визначення якості бульб картоплі		
Лекція 4	Класифікація плодкових культур	ПЗ 5	Облік природних утрат під час зберігання овочів та плодів		
Лекція 5	Товарознавча характеристика ягід	ПЗ 6	Зміни властивостей і товарної якості плодоовочевої продукції, зумовлені хворобами і шкідниками		
Лекція 6	Переробка овочів, плодів та ягід	ПЗ 7	Контроль за режимом зберігання плодовоовочевої продукції.		
		ПЗ 8	Визначення вмісту сухих речовин у сировині, готових продуктах та сиропях		
		ПЗ 9	Визначення вмісту крохмалю в бульбах картоплі		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Пугачевський Г.Ф. Теоретичні основи товарознавства. / Г.Ф. Пугачевський – К.: Вид-во КНТЕУ, 2002. – 237с.
2. Титаренко Л.Д. Теоретичні основи товарознавства: Навч. посіб./Л.Д. Титаренко – К., 2003. – 226 с.
3. Дубініна А.А. Товарознавство смакових товарів: навч. Підручник. /А.А. Дубініна –Х.: ХДАТОХ, 2002. – 264с.
4. М'ячиков О.В. Товарознавство плодоовочевих та смакових товарів. Ч.1. Плодоовочеві товари./О.В. М'ячиков О.В., Р.Я. Томашевська – Х.: ХДУХТ, 2005. – 219с.
5. Сирохман І.В.Товарознавство продовольчих товарів: навч. посібник. /І.В. Сирохман ,І.М. Задорожний, Н.Л. Пономарьов – К.: Лібра, 2005. – 366 с.
6. Щербакова Т.В. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Теоретичні основи товарознавства»./ Т.В. Щербакова, В.О. Єфімова, Г.А. Селютіна – Харків, ХДУХТ, 2007. – 160с.
7. Пузік Л.М. Технологія зберігання і переробки продукції рослинництва. Лабораторний практикум. /Л.М. Пузік Харків, Ви-во Іванченко І.С. 2016 – 150 с.
8. Пузік Л.М. Технологія зберігання і переробки картоплі, овочів і фруктів Лабораторний практикум. /Л.М. Пузік, А.В. Бондарев Харків, 2015 – 141 с.
9. Пузік Л.М. Технологія переробки продукції рослинництва. Навчальний посібник (гриф МОН Лист 1/11 – 10444 від 08.07.2014 р.) /Л.М. Пузік, В.К. Пузік, А.О. Рожков Харків, Майдан, 2015. – 415 с.
10. В.А. Колтунов Наукові дослідження у товарознавстві сільськогосподарських продуктів Монографія. / В.А. Колтунов, Л.М. Пузік, Е.Р. Ермантраунт, В.Я. Плахотін Харків, ФОП Іванченко, 2016, 235 с.

Методичне забезпечення

Додаткова

1. Дубініна А.А. Товарознавство злакових товарів: навч. пос. / А.А. Дубініна, В.А. Жук. – Х.: ХДУХТ, 2004.
4. Кисляк Н.К. Теоретичні основи товарознавства / Н.К. Кисляк, Г.Ф. Пугачевський. – К.: Вид-во КНТЕУ, 2002.
3. Орлова Н.Я. Фрукти, ягоди, овочі, гриби та продукти їхньої переробки : підручник / Н.Я. Орлова, Л.Х. Пономарьов. – Київ. нац. торг. - екон. ун-т, 2002. - 360 с.
4. Оснач О.Ф. Товарознавство: навч. пос. / О.Ф. Оснач. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 223 с.
5. Титаренко Л.Д. Теоретичні основи товарознавства: навч. пос. / Л.Д. Титаренко. – К: Центр Навчальної літератури, 2003. – 227 с.
6. Ясинська Н.С. Основи товарознавства продтоварів / Н.С. Ясинська та ін. – К, 2002. – 131 с.
7. Діючі стандарти та інша діюча нормативна документація

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
 Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
 Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>
 Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
 Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
 Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ,ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50%від усередненої оцінки за модулі
		до 50	Підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	Відповіді на тестові питання
		до 20	Усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	Результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.